

Cent i cent, de l'Institut del Teatre a la Mancomunitat

Aida Pallarès. Institut del Teatre. / 1.04.2014

La clausura de la commemoració dels primers cents anys de l'Institut del Teatre ha coincidit amb la posada en marxa del centenari de la Mancomunitat de Catalunya. "Són dues institucions properes en el temps i l'esperit" ha puntualitzat Lúdia Heredia, presentadora de la gala. L'acte, anomenat *Cent i Cent*, va tenir lloc ahir dilluns al Teatre Lliure de Barcelona i va comptar amb la presència de l'expresident del Parlament Joan Rigol, l'exrector de la Universitat de Barcelona Josep M. Bricall, i les actuacions Àngels Margarit i Jordi Oriol. Van cloure la gala l'actriu Silvia Bel recitant tres monòlegs de Shakespeare acompanyada del mestre Jordi Savall.

El centenari de l'Institut del Teatre ha arribat, doncs, a la seva fi. "Hem fet memòria del segle XX per agafar embranzida i trobar nous camins pel futur" ha assegurat el coordinador general de la diputació de Barcelona, Xavier Forcadell. Per la seva banda Jordi Coca, comissionat dels actes i catedràtic de l'Institut del Teatre, ha afegit que "demostra que només són els primers cent anys d'història".

Un camí amb els seus alts i baixos però ple de fites incontestables com la recent incorporació de l'Institut a l'Espai Europeu d'Educació Superior. El centre fundat per Adrià Gual ja té, doncs, els ulls a l'horitzó i d'ara en endavant es proposa apropar la creació escènica al batec diari de la nostra societat. Aquest serà l'objectiu de l'Observatori de les Arts Aplicades a la Comunitat que actualment està posant en marxa l'Institut del teatre i que permetrà eixamplar les sortides professionals dels graduats a diversos camps com són l'educació, la salut i l'acció comunitària. Tot això sense oblidar la voluntat d'esdevenir de nou una eina decisiva per a la innovació de l'escena catalana.

Després de veure dues peces de l'espectacle *Capricis* d'Àngels Margarit i la companyia Mudances, - del qual Jordi Sora en va parlar a Núvol - i un fragment de *La caiguda de l'H* de Jordi Oriol, comença el centenari de la Mancomunitat de Catalunya. "Organitzarem els actes de commemoració igual que llavors: amb pocs recursos, molt talent i la mirada endavant" va assegurar el president de la Diputació de Barcelona Salvador Esteve. I afegit que "Enric Prat de la Riba va lligar el batec de la nació al municipalisme".

Unes paraules, i una reflexió, que van donar pas a l'esperat i segons Lúdia Heredia irrepètible, debat

sobre l'obra cultural de la Mancomunitat entre Josep M. Bricall i Joan Rigol. Tot i que aquesta institució només va estar activa entre 1914 i 1925, va ser una època molt fèrtil. I és que durant aquells anys es van crear, per exemple, l'Institut d'estudis catalans, la Biblioteca de Catalunya, l'Institut d'Educació Nacional, l'Escola del Treball, l'Escola de la Dona, i òbviament l'Escola d'Art dramàtic, origen de l'Institut del Teatre.

“Prat de la Riba, -començà Rigol-, considerava que la cultura era un fet constituent d'aquest país, que era (i és) l'antídoto de tota una societat que delega tot el seu projecte de convivència en el mercat. I, per tant, exigeix un alt nivell de capacitat crítica”. Superar, doncs, l'estricta utilitarisme i poder contemplar el missatge de l'obra creativa. “Tot això crea una visió de país ben vertebrat, i segurament nosaltres, -continua Rigol-, no ho vam fer prou bé. Lluitàvem per substreure la cultura de l'estricta dinàmica del protagonisme partidari i no ho vam aconseguir, vam ser víctimes dels mateixos prejudicis que volíem superar”. Segons l'expresident del Parlament, situar la cultura en un dels eixos constituents del nostre país, segueix essent una de les assignatures pendents.

“La Mancomunitat no tenia estatut i per tant no tenia competències, però els que manaven eren competents” puntualitza Josep Maria Bricall. Una administració eficaç, honesta i preparada. “Es va posar la gent adequada als llocs adequats amb independència del que pensava” continua l'exrector i explica que Prat de la Riba no va posar a Mossèn Alcover, amb qui tenia majors afinitats, per fer la reforma de la llengua sinó a Pompeu Fabra. “I com a conseqüència escrivim català, si hagués estat Alcover no sé què haguéssim escrit” afegeix provocant els riures de la platea.

I ara què? “Ara cal tenir un horitzó ample de país pel que fa la cultura” diu Rigol. Segons l'expresident del Parlament hem perdut la visió integral de la cultura dintre d'una societat plural i rica com la nostra. “Quan aquí fem una cosa diferent del que fan de Pirineus cap amunt ens hem de començar a preguntar en què ens equivoquem” creu Josep Maria Bricall. A diferència d'ara, els de la Mancomunitat miraven cap a Europa i fins i tot a Amèrica per saber què fer.

Arribats a aquest punt, només cal preguntar-se: hem estat a l'alçada d'aquest llegat? Els que sí ho van estar foren Silvia Bel i Jordi Savall que, després de les reflexions de Bricall i Rigol, ens van submergir en la màgia de les paraules de Shakespeare. Una equació perfecte que va posar punt i final a la commemoració d'un trosset de la nostra història. Tinguem-ho clar: sense la Mancomunitat i l'Institut del Teatre possiblement no seriem on som, com a societat i en el camp de les arts escèniques. Ara, però, com diu Shakespeare al *Somni d'una nit d'estiu* “*fugim, volem, avall fem via, i ja ens retrobarem a trenc de dia*”.

[Subscriu-te a Núvol](#)

